

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Loorbach, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

MISLEIDENDE PUBLICITEIT

Hof van Discipline, 6 december 2002, nr. 3573

(*mrs. Zwitser-Schouten, Heidinga, Balkema, Schokkenbroek en Homveld*)

Raad van Discipline Amsterdam, 28 januari 2002

(*mrs. Van Bennekom, Breederveld, Hamming, Meijer en Wiarda*)

Misleidende publiciteit

– EVRM artikel 10

– *Advocatenwet* artikel 46 (2.1 *Wat in het algemeen niet betaamt*)

– *Verordening op de Publiciteit*, artikel 2

Feiten

Jegens mr. X is door de Raad van Discipline te Amsterdam een aantal uitspraken gedaan. In een van die zaken is de raad tot het oordeel gekomen dat mr. X excessief heeft gedeclareerd. In een andere zaak, een door klager A ingediende klacht betreffend, heeft de raad geoordeeld: '(...) dat er weliswaar fors door mr. X aan klager is gedeclareerd, maar heeft de raad niet kunnen vaststellen dat er in die mate is gedeclareerd dat er sprake is geweest van excessief declareren'.

Naar aanleiding van de uitspraak in laatstbedoelde zaak heeft mr. X enkele dagen daarna in een landelijk dagblad een advertentie laten plaatsen met de tekst 'Raad van Discipline oordeelt: (mr. X) te (Z) declareert niet excessief' en de mededeling dat de uitspraak in de klachtprocedure van A tegen mr. X op aanvraag bij mr. X te verkrijgen is.

De deken laat mr. X weten dat de tekst misleidend is, aangezien deze ten onrechte de indruk wekt dat door mr. X in geen geval excessief is gedeclareerd. De deken sommeert mr. X de advertentie te rectificeren, hetgeen mr. X weigert.

Klacht

De ambtshalve klacht houdt, zakelijk weergegeven, in dat mr. X in strijd met artikel 46 van de *Advocatenwet* heeft gehandeld door de advertentie, waarvan de inhoud door haar onvolledigheid misleidend is, te doen plaatsen.

Overwegingen van de raad

De raad stelt voorop dat van een zorgvuldig handelend advocaat mag worden verwacht dat door hem geplaatste advertenties in overeenstemming zijn met de waarheid en dat deze tevens door haar inhoud noch anderzijds misleidend zijn.

De raad is van mening dat de tekst van de door mr. X geplaatste advertentie in strijd is met de hiervoor geformuleerde zorgvuldigheidsnorm. Mr. X is, door uitsluitend de uitkomst van die procedure

te vermelden waarin de klacht ongegrond werd verklaard, ontoelaatbaar selectief te werk gegaan nu in een andere uitspraak van dezelfde datum een andersluidende beslissing was gegeven. Het feit dat tegen laatstbedoelde uitspraak nog hoger beroep open stond maakt het voorgaande reeds hierom niet anders, nu deze mogelijkheid van appel ook nog bestond ten aanzien van de uitspraak die door mr. X wel in de advertentie is genoemd.

De gedraging van mr. X is tuchtrechtelijk verwijtbaar. De raad houdt bij het opleggen van de maatregel rekening met het feit dat de door mr. X gevoelde behoefte, ruchtbaarheid te willen geven aan deze voor hem positieve uitspraak, enigszins valt te begrijpen vanwege de aanzienlijke – en voor mr. X negatieve – publiciteit die onder andere de onderhavige procedure had omgeven. De raad is derhalve van mening dat in het onderhavige geval met na te noemen maatregel kan worden volstaan.

De raad verklaart de klacht gegrond en legt aan mr. X op de maatregel van enkele waarschuwing.

Overwegingen van het hof

In hoger beroep voert mr. X het volgende aan. Door de bestreden beslissing is zijn recht op vrije meningsuiting in de zin van art. 10 EVRM geschonden. De raad heeft miskend dat de vrijheid van meningsuiting van de advocaat slechts dan beperkt kan worden, indien de uiting tevens aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad oplevert en de advertentie is niet een zodanige uiting. Ten onrechte heeft de raad onverwogen en beslist dat hij ontoelaatbaar selectief tewerk is gegaan bij de plaatsing van zijn advertentie.

Het hof onderschrijft het oordeel van de raad dat de advertentie misleidend is omdat de indruk wordt gewekt dat de raad heeft beslist dat mr. X in geen enkel geval excessief heeft gedeclareerd, dit terwijl de raad op diezelfde dag in een andere zaak een in hoger beroep bevestigde uitspraak heeft gedaan dat mr. X wel degelijk excessief heeft gedeclareerd.

Het hof verwierpt het beroep op art. 10 EVRM met een verwijzing naar zijn beslissing nr. 1389 (*Advocatenblad* 1990, p. 551) en naar EHRM 26 april 1979, NJ 1980, 146 en 25 maart 1985, NJ 1987, 900.

Voorts overweegt het hof dat de vrijheid van meningsuiting niet slechts dan op grond van artikel 46 *Advocatenwet* beperkt kan worden indien de uiting tevens aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad oplevert.

Volgt

Bekrachtiging van de beslissing van de raad.

VASTLEGGING TARIEFAFSpraak

Hof van Discipline, 6 december 2002, nr. 3538

(mrs. Zwitser-Schouten, Heidinga, Balkema, Schokkenbroek en Homveld)

Raad van Discipline Amsterdam, 26 november 2001

(mrs. De Groot, Van Es, Klaver, Remme en Wiarda)

Een afspraak om een zaak voor een vast bedrag te behandelen moet bij betwisting door de advocaat worden aangetoond. Het ligt op de weg van de advocaat om een zodanige afspraak schriftelijk vast te leggen.

– *Advocatenwet artikel 46 (1.4.3 Financiële verhouding)*

– *Gedragsregel 25.4*

Feiten

Mr. X staat klager bij in drie zaken. Mr. X stuurt aan klager een aantal voorschotnota's die worden voldaan. Op zeker moment vraagt klager aan mr. X om een BTW-afrekening. Mr. X zendt daarop aan de klager een BTW-nota, waarbij aan klager de BTW over het 'in de loop der maanden in rekening gebrachte honorarium' in rekening wordt gebracht. Onder aan die nota staat vermeld: 'Onder voorbehoud van definitieve eindafrekening'. Ongeveer drie jaar later wendt klager zich tot mr. X naar aanleiding van sindsdien ontvangen voorschotnota's die hij te hoog acht, bij welke gelegenheid hij ook vraagt om een eindspecificatie van de eerdere declaraties. Mr. X laat daarop weten dat in die zaak al twee jaar eerder was afgerekend en dat hij niet bereid is om daarop terug te komen. Hij wijst er bovendien op dat het dossier reeds lang geleden is gearcheveerd en dat specificatie overigens ook niet aan de orde kan zijn omdat 'ten behoeve van bepaalde werkzaamheden een vast bedrag terzake honorarium met u was overeengekomen'. De klager wendt zich daarop tot de deken die aan mr. X vraagt een deugdelijke eindafrekening op te stellen, waaraan mr. X na enige aandrang voldoet. De klacht houdt in dat mr. X heeft nagelaten zijn declaraties te specificeren.

Beoordeling van de klacht

Bij de beoordeling van de klacht stelt de raad voorop dat van een advocaat mag worden verwacht dat hij een grote mate van zorgvuldigheid betracht bij de financiële betrekkingen ten opzichte van zijn cliënt. Zo dient, zoals ook in de Gedragsregels is verwoord, een advocaat inzicht te geven in de wijze waarop en frequentie waarmee hij zal declareren en zijn declaratie aldus in te richten dat de cliënt daaruit kan zien hoeveel wordt gerekend voor salaris, verschotten en omzetbelasting en dient de advocaat te vermelden, en waar nodig en mogelijk te verrekenen, de ontvangen voorschotten en de cliënt desgevraagd een specificatie van de declaratie te verstrekken.

Het meest verstrekkend standpunt van mr. X ten aanzien van de klacht is dat begin 1996 tussen partijen de definitieve financiële afwikkeling van de drie op dat ogenblik door hem behandelde zaken is overeengekomen. Die afspraak houdt, aldus mr. X, in dat de door mr. X in deze zaken verrichte werkzaamheden werden vergoed voor

een bedrag gelijk aan het gezamenlijke bedrag van de tot dan toe door mr. X aan klager toegezonden en door deze betaalde voorschotnota's, zijnde f 105.000 vermeerderd met de daarover verschuldigde BTW die bij de nadien toegezonden BTW-nota in rekening is gebracht en door klager is betaald. Naar de mening van mr. X behoeft een declaratie in geval van een vaste prijsafpraak niet te worden gespecificeerd. Dit verweer moet worden verworpen. Een advocaat die een afspraak wenst te maken als door mr. X gesteld en door klager gemotiveerd betwist, dient het bestaan van de afspraak zonedig aan te tonen. Naar het oordeel van de raad had het op de weg van mr. X gelegen de door hem gestelde afspraak schriftelijk vast te leggen, hetgeen mr. X niet heeft gedaan. Evenmin is de raad anderszins uit de stukken gebleken of aannemelijk geworden dat de door mr. X gestelde afspraak is gemaakt. De feiten bevatten naar het oordeel van de raad veeleer aanwijzingen van het tegendeel. Ook indien de door mr. X gestelde prijsafpraak zou zijn gemaakt, dienen zijn voorschotdeclaraties tezamen met de BTW-nota te worden aangemerkt als de declaratie van mr. X aan klager in de desbetreffende zaken ten aanzien waarvan mr. X desgevraagd gehouden is op verzoek van klager een specificatie van de verrichte werkzaamheden en de daarmee gemoeide tijd te verstrekken.

Voorzover mr. X betoogt dat met klager is afgesproken dat een dergelijke specificatie niet hoeft te worden verstrekt, moet dit betoog worden verworpen, nu uit de stukken niet blijkt dat een dergelijke afspraak is gemaakt. Daaraan doet niet af dat klager begin januari 1999, drie jaar nadat hij de BTW-nota had ontvangen, schriftelijk de specificatie van de declaraties aan de orde heeft gesteld. Daarbij kan nog in aanmerking worden genomen de verklaring van klager voor dit tijdsverloop, dat de werkzaamheden van mr. X in een nieuwe zaak die samenhang met de vorige, voortduurde tot in elk geval het jaar 1999, hetgeen mr. X niet heeft betwist, en dat dientengevolge de specificatie van de declaraties van de andere zaken op de achtergrond is geraakt, hetgeen de raad niet onaannemelijk voorkomt. Het tijdsverloop van drie jaar acht de raad, mede gelet op de omstandigheden van deze klachtzaak, niet zodanig lang dat mr. X daardoor is ontslagen van zijn verplichting tot het verstrekken van de door klager gevraagde specificaties. Voorts voert mr. X aan dat de dossiers in de desbetreffende zaken zijn gearcheveerd, in de archieven zijn zoekgeraakt en zeer onlangs konden worden opgespoord. Dergelijke omstandigheden zijn, naar het oordeel van de raad, echter voor rekening van mr. X en kunnen hem niet disculperen. Op grond van de hier gerelateerde feiten staat vast dat mr. X vanaf in elk geval begin januari 1999 herhaaldelijk door klager en door de deken is gevraagd een behoorlijke specificatie van de declaraties te verstrekken en dat mr. X aan deze verzoeken niet zo tijdig heeft voldaan als van een behoorlijk advocaat mag worden verwacht. Nu uit het hiervoor overwogene volgt dat mr. X niet van deze verplichting is ontslagen en ook anderszins niet is gebleken van mr. X' disculperende omstandigheden, staat vast dat mr. X heeft gehandeld in strijd met het door hem jegens klager in acht te nemen zorgplicht en ook overigens in strijd met hetgeen een behoorlijke advocaat betaamt. De stelling van mr. X dat de klacht moet wor-

den afgewezen op de grond dat mr. X kort voor de behandeling van de klacht alsnog einddeclaraties met specificatie heeft verstrekt, moet worden verworpen: mr. X miskent dat de door hem gepleegde tuchtrechtelijk verwijtbare gedragingen voordien hebben plaatsgevonden. Uit al het voorgaande volgt dat de klacht gegrond is.

Naar het oordeel van de raad is mr. X in zodanige mate tekortgeschoten in de zorgplicht die hij ten opzichte van klager in acht had behoren te nemen dat het opleggen van na te noemen maatregel op zijn plaats is.

Volgt

Gegrondverklaring van de klacht en oplegging van de maatregel van een waarschuwing.

Beslissing van het hof

Het onderzoek in hoger beroep heeft niet geleid tot de vaststelling van andere feiten dan wel tot andere beschouwingen en gevolgtrekkingen dan die vervat in de beslissing van de raad, waarmee het hof zich verenigt. De beslissing van de Raad van Discipline wordt bekrachtigd.

TUCHTRECHTELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID VAN MAATSCHAP

Hof van Discipline, 6 december 2002, nr. 3520

(mrs. Zwitser-Schouten, Heidinga, Balkema, Schokkenbroek en Homveld)

Raad van Discipline Amsterdam

(mrs. Kist, Van den Biesen, Karsten, Goppel en Wiarda)

23 april 2001 Tussenbeslissing

5 november 2001 Eindbeslissing

Tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid van de maatschap.

– *Advocatenwet artikel 46* (1.2 Vereiste communicatie met de cliënt;
1.4.3 Andere tekortkomingen;
3.3.4 Fouten;
3.4 Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg)

– *Gedragsregel 33*

Feiten

Klagers waren tot december 1989 tezamen met A firmant in een vennootschap onder firma (v.o.f.). In het kader van de afwikkeling van de ontbonden v.o.f. werden klagers bijgestaan door mr. B. A werd bijgestaan door mr. X. Mr. X maakte tot eind december 1997 deel uit van de maatschap Z. Tot zijn vertrek uit de maatschap werd A feitelijk overwegend bijgestaan door mr. C, medewerker van mr. X.

Voorafgaand aan de ontbinding van de v.o.f. was nog aanhangig bij het Kantongerecht een procedure tot huurprijvaststelling, welke procedure na ontbinding van de v.o.f. is voortgezet. Mr. X heeft klagers bij brief van 27 september 1991 bericht dat een terugbetaling van ontvangen huurpenningen aan de voormalige vennoten van de v.o.f. alleen zou geschieden op eensluidende instructie van partijen. Bij

beschikking van 6 augustus 1997 heeft de Rechtbank in hoger beroep een eindbeslissing gegeven.

Bij brief van 21 april 1999 heeft mr. B bij maatschap Z om opheldering gevraagd. Maatschap Z heeft mr. B bij faxbericht van 28 mei 1999 bericht dat van de verhuurder in december 1997 een bedrag van f 160.000 was ontvangen terzake van te veel betaalde huur, kosten van deskundigenberichten en processtukken en dat na verrekening van openstaande declaraties door maatschap Z in januari 1998 een bedrag van f 125.000 was overgemaakt aan A.

In juni 1999 hebben klagers mr. X en maatschap Z gedagvaard tegen de rolzitting van 10 november 1999 en betaling gevorderd van het hun terzake van de huurrestituties toekomende bedrag.

Bij brief van 11 november 1999 aan de deken heeft de maatschap Z bericht in deze procedure te zullen erkennen dat bij de betaling van het betreffende bedrag een fout is gemaakt door het betreffende bedrag geheel uit te betalen aan A in strijd met de toezegging dat een dergelijke betaling slechts zou plaatsvinden op eensluidende instructie van partijen, maar ten aanzien van de schadeomvang verweer te zullen voeren.

Mr. C is niet meer als advocaat aan de maatschap Z verbonden.

Inhoud van de klacht

De klacht houdt zakelijk weergegeven in, dat mr. X en de maatschap Z in strijd met artikel 46 Advocatenwet hebben gehandeld doordat zij:

- a klagers vanaf november 1995 niet op de hoogte hebben gehouden van het verloop van een procedure waarbij klagers belanghebbenden waren;
- b ondanks een uitdrukkelijke toezegging aan klagers dat zij een in de loop van de onder a vermelde procedure te ontvangen geldbedrag slechts zouden doorbetalen op eensluidend verzoek van onder meer klagers, dit bedrag desondanks buiten klagers om hebben doorbetaald waardoor klagers schade hebben geleden;
- c mr. B niet hebben geïnformeerd naar aanleiding van zijn verzoek om verstrekking van informatie omtrent de onder b vermelde onjuiste betaling.

Overwegingen van de raad

Klachtonderdeel a

Bij de beoordeling van de klacht dient voorop te worden gesteld dat klagers bij de ontbinding van de v.o.f. en de procedure tot huurprijvaststelling niet werden bijgestaan door mr. X en maatschap Z. In verband met een eventuele teruggaaf van door de v.o.f. te veel betaalde huur waren zij wel belanghebbend bij het verloop van de procedure en de uiteindelijke beslissing van de rechter daarin. Nu klagers niet de cliënten waren van mr. X en maatschap Z valt niet in te zien waarom mr. X en maatschap Z gehouden zouden zijn hen van het verloop van de procedure op de hoogte te houden. Een verplichting daartoe op grond van de voor advocaten geldende gedragsregels ontbreekt. Naar het oordeel van de raad zou het onder de omstandigheden van dit geval wel passend zijn geweest als mr. X en maatschap Z, althans mr. X, de beschikking met betrekking tot de huurprijvaststelling aan kla-

gers hadden toegestuurd. Indien in die procedure immers zou worden vastgesteld dat de voormalige v.o.f. gerechtigd was tot terugbetaling van te veel betaalde huur, zouden klagers aanspraak kunnen doen gelden op een deel daarvan. Nu een gedragsrechtelijke verplichting daartoe evenwel niet valt aan te wijzen faalt dit onderdeel van de klacht.

Klachtonderdeel b

Vaststaat dat het aan huur te veel betaalde bedrag in december 1997 op de rekening van maatschap Z werd ontvangen om vervolgens overeenkomstig de gemaakte afspraak te worden doorbetaald. Tot dat moment was mr. X volledig verantwoordelijk te achten voor al hetgeen in het betreffende dossier gebeurde. De omstandigheid dat zijn medewerker mr. C de zaak reeds geruime tijd zelfstandig behandelde doet daar – anders dan mr. X ter zitting heeft betoogd – niet aan af. De in het geding zijnde betaling vond echter plaats op 28 januari 1998 in opdracht van mr. C. Mr. X was op dat moment niet meer verbonden aan de maatschap Z en kan daarvoor niet verantwoordelijk worden gehouden zodat dit onderdeel van de klacht ten aanzien van mr. X niet gegrond is. Het bezwaar met betrekking tot deze betaling betreft handelen van mr. C tegen wie de klacht zich niet richt zodat deze ook niet te zijnen aanzien gegrond kan worden verklaard. Dat geldt eveneens voorzover de klacht op dit onderdeel zich richt tegen de maatschap Z. Onjuist handelen van een oud-medewerker van een maatschap kan niet in tuchtrechtelijke zin aan die maatschap worden toegerekend om de enkele reden dat deze medewerker niet meer in dienst is van de maatschap. Bijzondere omstandigheden die dat in dit geval anders zouden kunnen maken, zijn gesteld noch gebleken. Hoewel klagers zich dus terecht er over beklagen dat meergenoemde betaling in januari 1998 heeft plaatsgevonden, kan de klacht in tuchtrechtelijke zin niet gegrond worden verklaard bij gebreke van een beklagde.

Klachtonderdeel c

Het betreft hier de wijze waarop de maatschap heeft gehandeld nadat de gemaakte fout bij brief van 21 april 1999 onder de aandacht van de maatschap Z was gebracht. De raad kan begrijpen dat de maatschap Z enige tijd nodig heeft gehad voor het verkrijgen van inzicht in de gang van zaken, die tot de onjuiste betaling van januari 1998 heeft geleid, maar acht het getuigen van een daarbij ontbrekende voortvarendheid door eerst bij brief van 11 november 1999 de gemaakte fout aan de deken te erkennen. Daarbij komt dat de maatschap Z pas ter zitting heeft erkend in te zien dat het instellen door klagers van een procedure ter verkrijging van hetgeen klagers ten onrechte was onthouden, er niet aan in de weg behoefte te staan om over te gaan tot betaling aan klagers van hetgeen de maatschap Z kon erkennen als het hun toekomende. Een behoorlijk advocaat dient voortvarender te zijn bij het redresseren van de gevolgen van een gemaakte fout en het past een maatschap het kantoor zodanig te organiseren dat dergelijke gebreken in de afhandeling zich niet voordoen bij een binnenkomende, en na onderzoek juist blijkende, klacht over een door oud-medewerkers gemaakte fout. Het gebrek aan bereidheid van A om hetgeen

hem te veel was betaald terug te betalen, doet niet terzake omdat het voornoemde betamelijkheidsverplichtingen niet opheft. Het tuchtrechtelijk verwijt dat het aan deze voortvarendheid heeft ontbroken treft maatschap Z als zodanig nu zich daarop geen aan het kantoor van maatschap Z verbonden advocaat in het bijzonder laat aanspreken. Dit onderdeel van de klacht is dus jegens de maatschap Z gegrond. Naar het oordeel van de raad rechtvaardigen de laksheid en ondoeltreffendheid van het optreden van de maatschap Z de oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

Wat er ook zij van de civielrechtelijke aansprakelijkheid van een lid van de maatschap voor een fout van de maatschap die vóór diens toetreden tot de maatschap is begaan, in tuchtrechtelijk verband treft dit later toegetreden maatschapslid voor een dergelijke fout geen verwijt: hij heeft de fout niet begaan noch haar kunnen voorkomen. Het verwijt treft bij uitsluiting de advocaten die lid waren van de maatschap ten tijde van het begaan van de fout, welk moment in het onderhavige geval door de raad wordt bepaald op 1 juli 1999, zijnde de datum waarop de maatschap Z na ontvangst van de brief van 21 april 1999 redelijkerwijs had dienen zorg te dragen voor erkenning van (haar aansprakelijkheid voor) de in januari 1998 gemaakte fout en voor betaling aan klagers van de door hen ingestelde vordering die door de maatschap Z niet werd betwist. Gesteld noch gebleken is dat de maatschap Z op genoemde datum daartoe nog niet in staat was. Tegen degenen die destijds wel lid van de maatschap waren maar nadien zijn uitgetreden richt de klacht zich niet; zij zijn geen verweerders in deze procedures.

Nu de raad niet bekend is met de samenstelling van de maatschap Z op 1 juli 1999, volstaat de raad thans met het verzoek aan de maatschap Z hem die samenstelling binnen twee weken bekend te maken. Elke verdere beslissing wordt aangehouden. Tegen deze beslissing staat geen hoger beroep open dan tegelijk met hoger beroep tegen de eindbeslissing.

Nadere beoordeling van de raad

Mr. D en de raadsman van de maatschap Z hebben de raad bericht dat zich wel degelijk één lid van de maatschap laat aanspreken op het verwijt, te weten mr. D. In de organisatiestructuur van het kantoor van de maatschap Z is de eindverantwoordelijkheid voor klachten en claims aan mr. D gedelegeerd.

De raad volgt de maatschap Z niet in dit betoog. Uit de gang van zaken zoals daarvan uit de aan de raad bekende stukken blijkt heeft mr. D niet vanaf de eerste brief van 21 april 1999, waarmee de raadsman van de klagers zich namens klagers tot het kantoor wendde, de behandeling daarvan naar zich toegetrokken. In eerste instantie is de kwestie behandeld door de voorzitter van het dagelijks bestuur van de maatschap. Vervolgens heeft ook een ander lid van de maatschap zich met de zaak ingelaten. In deze fase heeft zich reeds een gebrek aan voortvarendheid in de afhandeling gemanifesteerd. Pas toen de datum van 1 juli 1999 – waarop naar het oordeel van de raad de afhandeling van de klacht voltooid had dienen te zijn – reeds ruimschoots was verstreken, is op 11 november 1999 de eerste reactie van mr. D in deze zaak gevolgd. Daar komt bij dat mr. D zich in de deke-

nale onderzoeksfase niet heeft gepresenteerd als degene die binnen de maatschap de in het geding zijnde verantwoordelijkheid in het bijzonder draagt en dat zulks ook ter zitting van de raad niet is gesteld.

De raad ziet derhalve geen aanleiding terug te komen op zijn oordeel dat de maatregel van enkele waarschuwing moet worden opgelegd aan de advocaten die in persoon dan wel via een praktijkvennootschap op 1 juli 1999 deel uitmaakten van de maatschap Z.

Volgt

Verklaart de klacht tegen mr. X ongegrond.

Verklaart de klacht tegen de maatschap Z gegrond.

Leg aan de leden van de maatschap Z per 1 juli 1999 de maatregel van enkele waarschuwing op.

Overwegingen van het hof

In hoger beroep ligt uitsluitend klachtonderdeel c voor. Het verwijt in klachtonderdeel c betreft de informatieverstrekking in antwoord op de brief van 21 april 1999 van de advocaat van klagers aan de maatschap Z waarin de advocaat van klagers maatschap Z verzocht hen binnen een week onder toezending van de relevante bescheiden op de hoogte te brengen van het verloop respectievelijk de afloop van de huurzaak. De gevraagde informatie is binnen een redelijke termijn door de maatschap Z verstrekt, en wel bij brief van 28 mei 1999. De klacht is derhalve ongegrond. Door bij de beoordeling van de klacht te betrekken op welk tijdstip de maatschap Z de gemaakte fout aan de deken heeft erkend, heeft de raad de grondslag van de klacht verlaten. De grief treft dan ook doel.

Volgt

Vernietigt de beslissing van de raad en verklaart klachtonderdeel c alsnog ongegrond.

GEHEIMHOUDINGSPLICHT TEGENOVER VERZEKERAAR

Raad van Discipline Amsterdam, 9 december 2002

(mrs. Kist, Van Ardenne, Breederveld, Meijer en Röttgering)

Bij het optreden van de advocaat krachtens een rechtsbijstandsverzekering blijft de cliënt diens opdrachtgever. Dat brengt mee dat de advocaat tegenover de verzekeraar ten volle is gebonden aan zijn geheimhoudingsplicht jegens zijn cliënt.

- *Advocatenwet artikel 46 (1.3 De geheimhoudingsplicht)*
- *Gedragsregel 6*

Feiten

Klager werd door de curator in een faillissement aangeschreven in verband met een op hem rustende bestuurdersaansprakelijkheid. Zijn rechtsbijstandsverzekeraar wees hem mr. X als raadsman toe. In art. 7.6 van de toepasselijke polisvoorwaarden is – voorzover van belang – bepaald dat indien een advocaat is ingeschakeld de verzekerde verplicht is de rechtsbijstandsverzekeraar – al dan niet via zijn advocaat – op de hoogte te houden van de voortgang.

Mr. X heeft klager enkele malen verzocht, in verband met de behartiging van zijn zaak, hem de benodigde administratieve bescheiden ter beschikking te stellen. Vervolgens heeft klager per fax winst- en verliescijfers over de periode 1 juni tot 1 oktober 1999 toegestuurd.

Op een gegeven moment heeft klager twijfels gekregen over de juridische dienstverlening van mr. X en aan de rechtsbijstandsverzekeraar gevraagd of het mogelijk was hem een andere raadsman toe te wijzen. De verzekeraar heeft die brief doorgestuurd naar mr. X die, zonder vooraf klager te hebben ingelicht, schriftelijk reageerde. In die brief vermeldt mr. X onder andere dat klager ‘(...) noch aan hem, noch aan zijn kantoorgenoot enige administratie ter beschikking had gesteld (...)’. Naar aanleiding van deze brief concludeerde de verzekeraar dat klager niet voldoende de aanwijzingen van zijn raadsman had opgevolgd en dat de verzekeraar daarom niet gehouden was voor een opvolgende raadsman zorg te dragen.

De klacht houdt in dat mr. X

- a) zijn geheimhoudingsplicht jegens klager heeft geschonden door aan de rechtsbijstandsverzekeraar informatie te verschaffen;
- b) aan de verzekeraar een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven door haar te berichten dat klager niet goed zou hebben meegewerkt aan het vergaren van informatie om deugdelijk inhoudelijk te kunnen reageren.
- c) ...
- d) ...

De klachtonderdelen c) en d) zijn ter zitting ingetrokken.

Overwegingen van de raad

Ad a):

Bij het optreden door een advocaat voor een cliënt krachtens een rechtsbijstandsverzekering staat de advocaat weliswaar in een eigen verhouding tot de verzekeraar maar blijft de cliënt de opdrachtgever. Naar het oordeel van de raad brengt die mee dat de advocaat ook tegenover de verzekeraar ten volle is gebonden aan zijn geheimhoudingsplicht jegens zijn cliënt. De raad deelt dus niet het standpunt van mr. X dat in een geval als het onderhavige de cliënt door de enkele aanvaarding van de toewijzing van een advocaat krachtens een rechtsbijstandsverzekering ermee instemt dat deze advocaat de verzekeraar op de hoogte houdt van het verloop van de rechtsbijstandsverlening, van bijzonderheden die zich daarin voordoen of van zijn visie op een ander. Hierbij is van belang dat de rechtsbijstandsverzekeraar niet gebonden is aan een met verschoningsrecht versterkte geheimhoudingsplicht als de advocaat. Dit alles behoudens andere afspraken, bedongen in de polisvoorwaarden of gemaakt tussen de advocaat en de cliënt. Het bepaalde in artikel 7.6 van de polisvoorwaarden geeft in elk geval niet aan de advocaat een zelfstandig, los van de cliënt staand recht op informatieverstrekking aan de verzekeraar en betreft overigens slechts feitelijke mededelingen over de voortgang van de bijstandsverlening. Voor het overige zijn geen bijzondere afspraken als evenbedoeld bedongen in de voorwaarden van de onderhavige rechtsbijstandsverzekering en deze zijn ook niet afzonderlijk tussen mr. X en klager gemaakt. Dit betekent dat het mr. X in elk geval niet vrij stond om zonder voorafgaand overleg met klager op de hem door de

verzekeraar toegezonden brief van klager te reageren als hij heeft gedaan nu hij daarin mededelingen heeft gedaan die in beginsel onder zijn geheimhoudingsplicht vielen. Zou evenbedoeld overleg met klager niet tot een oplossing hebben geleid dan restte mr. X in de richting van de verzekeraar niets anders dan de mededeling dat hij vanwege zijn geheimhoudingsplicht niet kon ingaan op de inhoudelijke aspecten van klagers brief. Het valt overigens te betwijfelen of klager met een dergelijke opstelling de toewijzing van een andere advocaat naderbij zou brengen.

Dit klachtonderdeel acht de raad dan ook gegrond.

Ad b):

Vaststaat dat klager per fax de administratie over de periode 1 januari tot 1 oktober 1999 aan mr. X ter beschikking had gesteld. De mededeling van mr. X in zijn brief aan de verzekeraar, dat klager noch aan hem, noch aan zijn kantoorgenoot enige administratie ter beschikking had gesteld, is dan ook feitelijk onjuist. Het betoog van mr. X is dat de toegezonden administratieve bescheiden niet de administratie was waar hij om gevraagd had, doet op zichzelf aan de onjuistheid van die mededeling niet af.

Ook dit klachtonderdeel acht de raad gegrond.

Maatregel

De raad neemt in aanmerking dat het op de door de klacht aan de orde gestelde vraag ontbreekt aan tuchtrechtelijke duidelijkheid en dat een actie als mr. X thans wordt verweten in de praktijk gebruikelijk is zonder tot problemen te leiden. Hoewel het mr. X had gepast zich in zijn brief, naar hij ter zitting ook heeft erkend, terughoudender uit te drukken, acht de raad de mededelingen die mr. X ten onrechte aan de verzekeraar heeft gedaan jegens klager betrekkelijk onschuldig van aard. Om een en ander ziet de raad geen aanleiding een maatregel op te leggen. Aan klagers verzoek om mr. X schade te doen vergoeden, komt de raad daarom niet toe.

Beslissing van de raad

De onderdelen a) en b) van de klacht worden gegrond verklaard.

GEBRUIK VAN STUKKEN DIE OM AAN DEKEN GAF

Hof van Discipline, 13 december 2002, nrs. 3115 en 3584
(*ms. Van Griensven, Heidinga, Mout-Bouwman, Hooykaas en Boumans*)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 11 februari 2002
(*ms. Verhoeven, Degenaar, Gilhuis, Grootveld en Verhulst*)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 17 januari 2000
(*ms. Verhoeven, Rentema, Verhulst, Gilhuis en Van Nispen tot Sevenaer*)

In een tuchtrechtelijk onderzoek wijkt de geheimhoudingsverplichting van de advocaat die onderwerp is van dit onderzoek voor diens verplichting de gevraagde inlichtingen aan de deken te verstrekken. In casu geen bijzonder geval als bedoeld in Gedragsregel 37.

Het gebruik van stukken die het Openbaar Ministerie – naar het latere oordeel van de bestuursrechter: ten onrechte – aan de deken ter beschikking stelt in het kader van diens ambtshalve onderzoek.

EVRM art. 6

- *Advocatenwet art. 46 (1.3 De geheimhoudingsplicht; 2.2 Bezwaren van de deken)*
- *Gedragsregels 6 en 37*

Feiten

Het arrondissementsparket en de rechter-commissaris stellen de deken ervan in kennis dat mr. X is aangehouden op verdenking van het leidinggeven, althans het deelnemen, aan een groep personen (cliënten van mr. X) die tot oogmerk hadden het plegen van een aantal misdrijven, waaronder handel in cocaïne en het toepassen van 'witwasconstructies'. Naar aanleiding hiervan verlangt de deken bij brief van 30 mei 1996 binnen veertien dagen informatie van mr. X ten behoeve van een tuchtrechtelijk onderzoek.

Kort daarop bericht mr. A dat hij mr. X als raadsman bijstaat. Daarop volgt verdere correspondentie tussen mr. A en de deken. In deze correspondentie neemt mr. A namens mr. X het standpunt in dat mr. X belemmerd wordt om aan de deken informatie te verschaffen door de zwijgplicht die mr. X tegenover zijn cliënten in acht moet nemen.

Op 7 oktober 1997 laat mr. A aan de deken weten dat de rechtbank het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijn strafvervolg van mr. X.

Deze niet-ontvankelijkheid vindt zijn oorzaak in het onrechtmatig aftappen van telefoons van mr. X zonder hem zelf formeel aan te wijzen als verdachte en in het feit dat op grote schaal allerlei geprivilegieerde informatie van verschillende typen geheimhouders deel is gaan uitmaken van het dossier. De officier van Justitie – die tegen mr. X onder meer een gevangenisstraf van zes jaar had geëist – stelt tegen dit vonnis hoger beroep in.

Op 17 december 1997 schrijft de deken aan mr. A dat hij in deze ontwikkelingen geen aanleiding ziet om zijn bemoeiingen te staken en dat hij zonodig bij het Openbaar Ministerie stukken zal opvragen.

Op 18 december 1997 schrijft mr. A aan de deken onder andere het volgende: 'Aan uw verzoek om informatie te geven kan ik op dit moment geen gehoor geven. Zoals u terecht opmerkt, is de officier van Justitie in hoger beroep gegaan. Dit houdt in dat de zaak in zijn totaliteit opnieuw door het hof zal worden beoordeeld. (...) Nu de zaak nog onder de rechter is, acht ik mij niet vrij u inzage in de stukken te geven.'

Naar aanleiding hiervan vraagt de deken aan de hoofdofficier van Justitie om hem afschriften van de stukken te zenden.

Het Openbaar Ministerie stelt een deel van het strafdossier (in geanonimiseerde vorm waar het betreft de cliënten van mr. X) aan de deken ter beschikking.

Later wordt door de bestuursrechter geoordeeld dat het Openbaar Ministerie de afgifte van de geselecteerde stukken had moeten weigeren.

Op 12 januari 1999 schrijft de deken aan mr. A dat hij, op grond van de stukken die hij heeft ontvangen van het Openbaar Ministerie, tegen mr. X ambtshalve een klacht zal indienen inhoudende dat mr. X heeft gehandeld zoals een behoorlijk advocaat niet betaamt door deel te nemen aan een criminele organisatie en door valsheid in geschrifte te plegen, althans door betrokken te zijn bij een criminele organisatie. De deken reageert positief op een eerdere suggestie van mr. A voor mondeling overleg en hij stelt mr. X nog éénmaal in de gelegenheid (inhoudelijk) informatie te verstrekken en te reageren op de klacht.

Bij arrest d.d. 17 februari 1999 verklaart ook het gerechtshof het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in zijn strafvervolgning van mr. X.

Het komt niet tot een bespreking tussen de deken en mr. A en de deken ontvangt de door hem verlangde informatie nog steeds niet.

Op 1 april 1999 dient de deken de door hem aangekondigde ambtshalve klacht tegen mr. X in.

De correspondentie tussen de deken en mr. A gaat voort. Op 25 mei 1999 schrijft de deken aan mr. A: 'Tot nu toe heeft uw cliënt steeds geweigerd mij conform Gedragsregel 37 informatie te verstrekken. Het is u bekend dat ik van mening ben dat uw cliënt aan mijn verzoek om informatie dient te voldoen, dus dat er geen sprake is van een bijzonder geval als bedoeld in die gedragsregel. Ik stel uw cliënt bij deze nog éénmaal in de gelegenheid mij alsnog informatie te verstrekken over de strafbare feiten waarvan hij is verdacht. (...) Mocht uw cliënt hieraan geen gevolg geven, dan zal ik een separate klacht bij de Raad van Discipline indienen wegens overtreding van Gedragsregel 37.'

Hierop antwoordt mr. A aan de deken dat nimmer inlichtingen zijn geweigerd maar dat het geschilpunt is en blijft de strekking van de geheimhoudingsverplichting van mr. X, mede gezien de openbaarheid van een klachtprocedure.

De deken laat daarop weten dat het hem niet speciaal gaat om informatie betreffende de processen-verbaal die jegens mr. X zijn opgemaakt en dat het evenmin zijn bedoeling is om een en ander in de openbaarheid te brengen. Hij zal zich niet verzetten tegen een behandeling achter gesloten deuren bij de Raad van Discipline. Wat hij van mr. X vraagt is informatie over de handelingen waarop de door de deken ingediende klacht betrekking heeft, nu er aanleiding is voor de veronderstelling dat mr. X betrokken is geweest bij een criminele organisatie en dat hij valsheid in geschrifte heeft gepleegd. De deken kondigt aan dat hij een tweede klacht zal indienen wanneer hij niet binnen één week de gevraagde informatie ontvangt of binnen die termijn een afspraak wordt gemaakt om hem zeer spoedig mondeling te informeren.

Bij brief van 17 juni 1999 antwoordt mr. A onder meer als volgt: 'De klacht welke u heeft geformuleerd is volledig gebaseerd op de processen-verbaal welke u van de officier van Justitie heeft ontvangen. (...) Inlichtingen over uw klacht gaan per definitie over de processen-verbaal, die niet in uw bezit hadden mogen komen. Ten slotte blijf ik bij mijn mening dat ik (...) mijn zienswijze over uw klacht te zijner tijd aan de raad dien te openbaren. Uw poging reeds thans onder dreiging een nieuwe klacht in te dienen inlichtingen omtrent mijn standpunt

betreffende uw klacht te bekomen lijkt mij (...) tuchtrechtelijk (...) onbetamelijk.'

Op 2 juli 1999 dient de deken ambtshalve een tweede klacht in, ditmaal met betrekking tot de weigering van mr. X om informatie te verstrekken in verband met het tuchtrechtelijk onderzoek naar de eerste klacht.

Ambtshalve klachten

- I. Mr. X heeft gehandeld zoals een behoorlijk advocaat niet betaamt door deel te nemen aan een criminele organisatie en valsheid in geschrifte te plegen, althans door betrokken te zijn bij een criminele organisatie.
- II. Mr. X heeft niet gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt door te weigeren de deken informatie te verstrekken in verband met een tuchtrechtelijk onderzoek.

KLACHT I

Overwegingen van de raad (beslissing d.d. 17 januari 2000)

De raad stelt vast dat mr. X niet bereid is eraan mee te werken dat alsnog het strafdossier ter beschikking wordt gesteld ten behoeve van het onderzoek naar de gegrondheid van de onderhavige klacht.

Het feit dat mr. X stelt dat de gerezen verdenking niet terecht is maakt niet dat het verrichten van een tuchtrechtelijk onderzoek naar aanleiding van die verdenking achterwege moet blijven. Gegeven de ontkennende houding van mr. X acht de raad het noodzakelijk dat bij het verrichten van zo'n onderzoek het strafdossier ter beschikking van de deken en eventueel de raad staat. De raad is het eens met hetgeen de raadsman van mr. X heeft betoogd, dat bij zo'n onderzoek geput moet kunnen worden uit het gehele strafdossier – en niets slechts uit een door de officier van Justitie gemaakte selectie – in het bijzonder ook om eventuele informatie ten gunste van mr. X niet te missen. De deken (en vervolgens de raad) heeft slechts de beschikking over een gedeelte van het strafdossier, waarvan de inhoud niet geheel begrijpelijk is omdat de namen van alle andere personen dan mr. X daarin onleesbaar zijn gemaakt, waardoor niet alleen de naam van iedere persoon onbekend blijft maar ook het aantal voorkomende personen onduidelijk is en de diverse personen ook niet meer van elkaar zijn te onderscheiden. Reeds daarom is dit dossier – los van het bezwaar dat dit slechts een selectie uit het totale dossier is – voor een tuchtrechtelijk onderzoek als hier nodig, onbruikbaar. Bovendien heeft de deken (en vervolgens de raad) dit dossier weliswaar feitelijk ter beschikking gekregen, maar is tot in hoogste instantie door de bestuursrechter de beslissing van de minister van Justitie tot het ter beschikking stellen van de selectie uit het strafdossier op het bezwaar daartegen door mr. X vernietigd, zodat de deken en de raad – achteraf beschouwd – rechtens de selectie uit het strafdossier niet hadden mogen ontvangen. Ook om die reden kan naar het oordeel van de raad, nu mr. X zijn medewerking aan het gebruik van het strafdossier ten behoeve van het tuchtrechtelijk onderzoek weigert te verlenen, van het verkregen deel van het dossier geen gebruik worden gemaakt. De deken heeft klaarblijkelijk ook geoordeeld dat het verder onder-

zoeken van de klacht zonder dat daarbij het volledige strafdossier ter beschikking staat niet zinvol is. De raad kan zich, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, daarbij aansluiten. Voor de onderhavige klacht is de consequentie van het gebrek aan medewerking aan de zijde van mr. X dat niet kan worden vastgesteld of de klacht al dan niet terecht is. Nu niet vastgesteld kan worden dat deze klacht gegrond is, dient deze ongegrond te worden verklaard.

Overwegingen van het hof (beslissing nr. 3115)

De deken voert als grief aan dat uit het dossier zoals dat hem thans ter beschikking staat, met name uit een vordering tot gerechtelijk vooronderzoek en uit een rapport van de regiopolitie (...) reeds blijkt van een veelheid van handelingen zijdens mr. X, die de conclusie rechtvaardigen dat mr. X in zeer ernstige mate niet heeft gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt. Deze grief faalt. Deze door de deken genoemde stukken zijn, tegenover de betwisting door mr. X, onvoldoende om ervan uit te mogen gaan, dat mr. X zich aan de verweten gedragingen heeft schuldig gemaakt en zij bieden ook onvoldoende grond om tot het oordeel te komen dat het, zoals de deken betoogt, op de weg van mr. X had gelegen om aan te tonen, dat het allemaal wel deugde.

De deken kan zich voorts niet verenigen met de overweging van de raad, dat de inhoud van het (bij de raad) beschikbare gedeelte van het strafdossier (waarover het hof niet beschikt) niet geheel begrijpelijk is omdat de namen van alle andere personen dan mr. X daarin onleesbaar zijn gemaakt waardoor niet alleen de naam van iedere persoon onbekend blijft maar ook het aantal voorkomende personen onduidelijk is en de diverse personen ook niet meer van elkaar zijn te onderscheiden. Naar het oordeel van het hof heeft de deken, tegenover de hiervoor weergegeven overweging en de betwisting door mr. X, niet, zoals wel op zijn weg had gelegen, onderbouwd op welke wijze concrete, tuchtrechtelijk verwijtbare gedragingen van mr. X uit de zich bij de raad bevindende stukken kunnen worden afgeleid. Om deze reden faalt ook deze grief.

De deken heeft, ten slotte, een grief gericht tegen het oordeel van de raad, dat van het door de deken en de raad verkregen deel van het dossier bovendien geen gebruik kan worden gemaakt, omdat de bestuursrechter tot in hoogste instantie heeft beslist dat de deken en de raad, achteraf beschouwd, rechtens de selectie uit het strafdossier niet hadden mogen ontvangen, nu mr. X zijn medewerking aan het gebruik van het strafdossier ten behoeve van het tuchtrechtelijk onderzoek weigert te verlenen. Deze grief faalt reeds op de grond dat de deken, gelet op het hiervoor weergegeven oordeel, bij deze grief geen belang heeft.

Het beroep van de deken is ongegrond.

Volgt

Het hof bekrachtigt de beslissing van de raad.

KLACHT II

Overwegingen van de raad (beslissing d.d. 11 februari 2002)

Het meest verstrekkende standpunt van mr. X houdt in dat de raad niet bevoegd is te oordelen over de klacht, nu de raad, die voor het merendeel is samengesteld uit advocaten en als sanctie kan beslissen dat mr. X zijn beroep van advocaat niet meer mag uitoefenen, niet kan worden beschouwd als een onpartijdig gremium als bedoeld in artikel 6 EVRM. De raad overweegt dat de wijze van benoemen van de leden-advocaten van de raden van discipline alsmede de regeling van incompatibiliteiten voldoende waarborg bieden voor de onafhankelijkheid van die leden. De enkele omstandigheid dat beroepsgenoten in die colleges zitting hebben is onvoldoende grond voor de veronderstelling dat zulks afbreuk zou doen aan de onpartijdigheid van die colleges.

Voorts heeft mr. X aangevoerd dat de deken in zijn klacht niet kan worden ontvangen, nu deze is gebaseerd op onderdelen van een strafrechtelijk dossier waarover de deken niet had mogen beschikken, nu dit dossier zodanig veel bewijs bevat dat jegens mr. X onrechtmatig is verkregen, dat daardoor het gehele dossier is besmet. Om die reden hebben de rechtbank en het gerechtshof het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk verklaard in de strafvervolging tegen mr. X en heeft de bestuursrechter geoordeeld dat het Openbaar Ministerie het strafdossier niet (gedeeltelijk) aan de deken ter beschikking had mogen stellen. De deken heeft het door hem ontvangen dossier aan de raad ter beschikking gesteld, maar ook dit had volgens mr. X gelet op het oordeel van de bestuursrechter niet mogen gebeuren, zodat ook de raad de klacht op basis van (onderdelen van) het strafdossier niet mag beoordelen.

De raad overweegt hierover als volgt. Het feit dat bij de opsporing het Openbaar Ministerie op onrechtmatige wijze bewijs tegen mr. X heeft vergaard heeft, zoals is gebleken uit de beslissing van de rechtbank en het gerechtshof, gevolgen voor de strafvervolging van mr. X maar staat er niet aan in de weg dat de deken op grond van de verantwoordelijkheid die hij als deken heeft, zich in het kader van een tuchtrechtelijk onderzoek dient te voorzien van informatie omtrent de feiten die hebben geleid tot de ingestelde strafvervolging. De raad neemt hierbij in aanmerking dat de deken de inlichtingen van het Openbaar Ministerie en de rechter-commissaris die aanleiding vormen voor een tuchtrechtelijk onderzoek door de deken op geheel regelmatig en rechtmatige wijze heeft gekregen.

Mr. X heeft aangevoerd dat hij op zich niet geweigerd heeft inlichtingen te verstrekken, maar dat hij gelet op de geheimhoudingsplicht die hij tegenover zijn cliënten in acht heeft te nemen, niet tot het verstrekken van méér inlichtingen gehouden is dan die welke hij heeft verstrekt. In casu is sprake van een bijzonder geval als bedoeld in Gedragsregel 37 omdat aan het inlichtingenverzoek van de deken ten grondslag ligt het door het Openbaar Ministerie onrechtmatig verkregen bewijs.

Hierover oordeelt de raad als volgt. Anders dan in het strafrecht, waarin een verdachte niet verplicht is te antwoorden op vragen in het kader van een tegen hem gericht strafrechtelijk onderzoek, geldt bij een tuchtrechtelijk onderzoek of een verzoek om informatie van de deken dat met een mogelijk tuchtrechtelijk onderzoek verband houdt, dat de advocaat tegen wie het onderzoek of de controle is gericht, verplicht is alle gevraagde inlichtingen aanstonds te verstrekken. Deze inlichtingenplicht, neergelegd in regel 37 van de gedragsregels, is niet in strijd met het 'nemo tenetur-beginsel' inhoudende dat niemand verplicht is aan zijn eigen veroordeling mee te werken. Dat beginsel geldt immers niet in tuchtrechtelijke zaken terwijl wat het strafrechtelijke aspect betreft geldt: dat inlichtingen in deze tuchtrechtprocedure vertrouwelijk kunnen worden verstrekt en in beslotenheid kunnen worden behandeld en dat de overheid van eventuele belastende informatie die niettemin op grond van deze inlichtingenplicht is verkregen geen gebruik mag maken als bewijsmateriaal in een strafrechtelijk onderzoek tegen degene die de inlichtingen heeft verstrekt (vgl. *Saunders vs. Verenigd Koninkrijk*, Europese Hof voor de Rechten van de Mens, 17-12-1996, ECHR Reports 1996-VI, p. 2044, NJ 1997/699). Mr. X was derhalve in beginsel gehouden alle door de deken gevraagde inlichtingen te verstrekken. Een beroep op zijn geheimhoudingsplicht komt mr. X daarbij niet toe. De geheimhoudingsplicht die een advocaat in acht heeft te nemen is neergelegd in dezelfde gedragsregels (regel 6) als de inlichtingenplicht (regel 37). Regel 37 houdt echter tegelijk in dat de geheimhoudingsplicht daar waar deze in conflict komt met de inlichtingenplicht daarvoor moet wijken; de advocaat die aan de inlichtingenplicht gevolg moet geven kan zich niet op zijn geheimhoudingsplicht beroepen, behoudens in bijzondere gevallen.

Mr. X heeft gesteld dat in casu van een dergelijk bijzonder geval sprake is omdat de strafrechtelijke vervolging tegen hem gepaard is gegaan met het op onrechtmatige wijze vergaren van bewijs. De raad kan mr. X hierin niet volgen. De geheimhoudingsplicht van een advocaat geldt in zijn algemeenheid als een fundamenteel beginsel dat een advocaat in de uitoefening van zijn beroep in acht behoort te nemen en waarop cliënten met het oog op de juiste behartiging van hun belangen onvoorwaardelijk moeten kunnen vertrouwen. De geheimhoudingsplicht betreft al datgeen aan informatie waarover de advocaat beschikt in zijn hoedanigheid van advocaat. Het eventuele feit dat anderen (al dan niet) op onrechtmatige wijze over die informatie de beschikking hebben gekregen maakt de geheimhoudingsplicht van de advocaat niet meer of minder bijzonder in de zin van Gedragsregel 37.

De advocaat die meent dat hij vanwege zijn geheimhoudingsplicht niet gehouden is tot het verstrekken van inlichtingen als bedoeld in Gedragsregel 37 omdat zich een bijzonder geval voordoet, dient daarover ingevolge diezelfde regel met de deken te overleggen. Niet is gesteld of gebleken dat dit overleg is gevoerd, anders dan via de correspondentie tussen mr. A en de deken en een telefoongesprek tussen hen, waarbij mr. A uitsluitend een beroep heeft gedaan op de geheimhoudingsplicht van mr. X en heeft gewezen op het feit dat in de strafzaak op onrechtmatige wijze bewijs is vergaard, maar – zoals hiervoor gesteld – dit levert geen bijzonder geval op in de zin van

Gedragsregel 37. Ook overigens zijn geen feiten of omstandigheden gesteld of gebleken waaruit volgt dat zich een bijzonder geval als hiervoor bedoeld voordoet.

De raad overweegt ten overvloede dat, indien mr. X met het oog op zijn geheimhoudingsplicht er bezwaar tegen heeft de inlichtingen te verstrekken waartoe hij ingevolge regel 37 gehouden is vanwege de mogelijkheid dat deze informatie op een openbare zitting van de Raad van Discipline in de openbaarheid zou komen, het op zijn weg had gelegen om dienaangaande in overleg met de deken naar een oplossing te streven voor dit probleem. De deken heeft aan mr. A daarvoor uitdrukkelijk een opening geboden door bij herhaling mee te delen dat hij zich tegen een behandeling achter gesloten deuren niet zal verzetten. Ook bij de behandeling van de onderhavige klacht is door de raad aan mr. X gesuggereerd dat de behandeling van de andere klacht (hiervoor aangeduid als klacht I – *bew.*) voor een deel achter gesloten deuren zou kunnen plaatsvinden opdat de informatie waarvoor de geheimhoudingsplicht van mr. X naar diens oordeel geldt, niet verder naar buiten zou behoeven te komen dan bij de leden van de raad, de griffier en de deken, waarvan ieder op zijn/haar beurt weer een geheimhoudingsplicht heeft. Mr. X heeft deze mogelijkheid bij monde van mr. A uitdrukkelijk van de hand gewezen en er zich op beroepen dat de behandeling van die klacht op een openbare zitting dient plaats te vinden, welk argument zich niet verdraagt met zijn verweer dat er immers op gericht is om elke openbaarheid te vermijden vanwege de geheimhoudingsplicht.

De raad komt, gezien al het vorenstaande, tot de slotsom dat mr. X ten onrechte heeft geweigerd de deken de door deze gewenste informatie te verstrekken met een beroep op zijn geheimhoudingsplicht, welk beroep hem niet toekomt, terwijl mr. X bovendien mogelijkheden die zijn aangereikt om de gewenste inlichtingen te verschaffen zonder dat mr. X zijn geheimhoudingsplicht verder zou hoeven te schenden dan door het openbaren van gegevens aan de deken en de raad, zonder deugdelijke grond van de hand heeft gewezen. De klacht is gegrond.

Ten aanzien van de strafmaat komt de raad tot de volgende overwegingen. Het tuchtrechtelijk onderzoek, in verband waarmee de deken inlichtingen van mr. X heeft verlangd, betrof een buitengewoon ernstige aangelegenheid. Gezien deze ernst valt het mr. X zwaar aan te rekenen dat hij de gevraagde informatie, ondanks veel aandringen daarop door de deken, niet heeft willen verstrekken terwijl hij daartoe gehouden was. Mr. X heeft in zijn weigering volhard ondanks handreikingen die hem door de deken en de raad zijn geboden om met een maximaal respecteren van zijn geheimhoudingsplicht de inlichtingen te verstrekken. Door deze weigering en het daarin tot nu toe volhardend heeft mr. X de deken ernstig belemmerd in de uitoefening van diens taak om in het publieke belang van een goed en behoorlijk functionerende balie te onderzoeken of mr. X zich wellicht schuldig zou hebben gemaakt aan c.q. op onbetamelijke wijze betrokken zou zijn geweest bij één of meer zeer ernstige misdrijven. De raad is op grond daarvan van oordeel dat niet kan worden volstaan met een lichtere maatregel dan die van schrapping van het tableau.

Disciplinaire beslissingen

Overwegingen van het hof (beslissing nr. 3584)

Uit de feiten blijkt dat mr. X keer op keer en gedurende vele jaren geweigerd heeft de door de deken verlangde inlichtingen te geven. Zo nu en dan bood mr. X via zijn gemachtigde aan om informatie te verstrekken maar, als het erop aan kwam, werd dat aanbod niet gestand gedaan.

Mr. X heeft zich bij zijn weigering informatie te verstrekken telkens beroepen op zijn geheimhoudingsverplichting jegens zijn cliënten, tevens medeverdachten, en heeft in dat verband aangevoerd dat zich een bijzonder geval als bedoeld in Gedragsregel 37 voordoet. Terecht heeft de raad overwogen dat in een tuchtrechtelijk onderzoek de geheimhoudingsverplichting wijkt voor de verplichting van een advocaat, die onderwerp is van dit onderzoek, de gevraagde inlichtingen aan de deken te verstrekken en dat zich in casu geen bijzonder geval voordoet als bedoeld in Gedragsregel 37. Mr. X heeft in geen enkel opzicht aan de herhaalde verzoeken van de deken gevolg gegeven. De raad heeft het bezwaar van de deken terecht gegrond verklaard.

Met de raad is het hof van oordeel van mr. X de deken ernstig heeft belemmerd in diens taak om in het publieke belang van een goed en behoorlijk functionerende balie te onderzoeken of mr. X zich al dan niet schuldig heeft gemaakt aan, of op onbetamelijke wijze betrokken is geweest bij, één of meer ernstige misdrijven. Anders dan de raad echter is het hof van oordeel dat deze gedraging niet moet leiden tot een schrapping van het tableau. Volstaan kan worden met een gedeeltelijk voorwaardelijke schorsing van twaalf maanden.

Volgt

Het hof vernietigt de beslissing van de raad voorzover daarbij aan mr. X de maatregel is opgelegd van schrapping van het tableau en legt aan mr. X de maatregel op van schorsing in de uitoefening van de praktijk voor de duur van twaalf maanden, waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar; bekrachtigt de beslissing voor het overige. ●

(advertentie)

BALANS

AMBITIE ALS ADVOCaat ER IS MEER IN HET LEVEN
DOOR DE WEEK LEKKER HARD WERKEN IN HET WEEKEND TIJD VOOR JEZELF
ALLES UIT DE KAST OM TE WINNEN TALENT OM MET MENSEN OM TE GAAN
INDIVIDUEEL RESULTATEN BOEKEN ALS TEAMSPeler MEERWAARDE CREËREN
JE ONTWIKKELEN IN JE VAK PERSOONLIJKE ONTPLOOIING

Nagtegaal & Jong Advocaten zoekt een gedreven
ADVOCAAT-MEDEWERKER OF GEVORDERD STAGIAIRE
die bewust kiest voor de menselijke schaal van een
regionaal advocatenkantoor.

Nagtegaal & Jong Advocaten profileert zich als adviseur van het
Zaanse bedrijfsleven. Onze klantenkring bestaat voor een
belangrijk deel uit ondernemers in het MKB. Daarnaast zetten
wij ons in voor grotere bedrijven en particulieren.

Jij richt je in eerste instantie op de algemene praktijk. In overleg
met je collega's kun je een specialisatie ontwikkelen.

Informatie over ons kantoor vind je op www.nagtegaaljong.nl

Ook kun je bellen naar mr. E. Nagtegaal, tel. 075 631 31 21.

Je gemotiveerde reactie ontvangen wij graag vóór 15 juni.

Nagtegaal & Jong Advocaten

Dam 34

1506 BE Zaandam

njadvoc@xs4all.nl

